

Мацкевич Юлія Андріївна

Спеціальність «Бухгалтерський облік»

Шевчук Н.С.

Викладач облікових дисциплін

II категорії

Кам'янець-Подільський

планово-економічний технікум-інтернат

Удосконалення теорії бухгалтерського обліку в сучасний період.

Бухгалтерський облік повинен відповідати адекватним потребам розвитку народного господарства. Світ на місці не стоїть і вже сьогодні багато вчених вважають, що модель соціальної ринкової економіки хоч і необхідна, однак вже недостатня для світу, а тому і для України. Сучасна світова економічна криза показала, що ліберальна парадигма не в змозі вирішити проблеми, які стоять перед людством. Це підкреслює необхідність формування та реалізації соціально спрямованої моделі сталого розвитку на засадах соціальної відповідальності. Це модель екологічно і соціально орієнтованої економіки (ESOPRE).

Вагомий внесок у процесі дослідження сучасного стану й тенденцій розвитку бухгалтерського обліку в Україні внесли такі авторитетні вітчизняні учені, як М. Т. Білуха, В. І. Валуєв, З. В. Гуцайлюк, З. В. Задорожний, Я. Д. Крупка, В. В. Сопко, М. Г. Чумаченко, В. О. Шевчук, С. І. Шкарабан та інші.

Облік у різних країнах розвивається, спираючись на певні суспільно-господарські традиції. Сформулювались моделі обліку, які умовно можна розділити на декілька груп: британо-американська, континентальна, південноамериканська, а також новостворені (ісламські й інтернаціональна). Але одна з них не відповідає ні екологічним, ні соціальним орієнтирам, а залишається приязною лише для ринкової стадії розвитку економіки. Так, у системі національних рахунків у Німеччині й інших європейських державах вже виділенні спеціальні рахунки для обліку не лише економічних, а і екологічних аспектів господарювання, що дає можливість відслідковувати тенденції впливу

господарської діяльності на стан оточуючого середовища. В ряді країн система ціноутворення і оподаткування поставленні в жорстку залежність від дотримання підприємствами природоохоронних заходів.

Реалії сучасного економічного розвитку нашої держави свідчать про те що цивілізований поступ України до членства в Європейський Союз значною мірою залежить від рівня організації бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах головним завданням якого є формування якісної економічної інформації необхідної для задоволення вимог всіх груп користувачів.

Модель екологічно і соціально орієнтованої економіки (ECOPE) вимагає давати інтерпретацію глибинної сутності економіки, засновану ще в 80-х роках XIX сторіччя Сергієм Подолинським і продовжену більше 50 років назад Володимиром Вернацьким. Їх підхід розкриває принципово нове бачення буття, глибинна сутність якого проявляється повною протилежністю тому, що традиційно звикли бачити на поверхні явищ. Так, те, що вважається прогресом, на самому ділі виявляється регресом, збагачення – зубожінням, капітал – позикою, виробництво – виготовленням і т.д.

З відомих фахівців на Україні цю модель розробляють В. Собко, В. Шевчук. Екологічні проблеми починають відображатись і в бухгалтерському обліку. Так у Болгарії правила бухгалтерського обліку супроводжується приведенням національних стандартів, серед яких є і стандарт «Облік витрат на охорону навколишнього середовища».

Існуючий на сьогоднішній день бухгалтерський облік в Україні не здатний враховувати екологічний вплив підприємства на оточуюче середовище та забезпечувати проведення на належному рівні екологічного управління та контролю. Серед причин такої ситуації можна виділити:

Більшість природних втрат не можливо виразити у вартісному виразі, наприклад, спустошення ґрунтів, вирубка лісів, забруднення водойм.

Ринкові ціни не можуть реально та своєчасно відобразити зменшення невідновних сировинних ресурсів. Ціна як врівноважуючий елемент ринкових

відносин «орієнтується» на короткострокову перспективу і ніяким чином не може враховувати довгострокові зміни обсягів та якості природних ресурсів.

Важлива екологічна інформація ніяким чином не використовується і не впроваджується у діяльність підприємств, а лише залишається проблемами, які виражаються у формі фактів та наслідків діяльності суспільства.

Сучасний бухгалтерський облік в Україні має ряд особливостей порівняно з традиційною практикою облікових засобів та їх систематизації. В наш час з посиленням впливу глобалізації вітчизняна система бухгалтерського обліку поступово зникає і на її зміну приходить інша облікова система, яка є новою і не відповідає інтересам і потребам управління. Результати та наслідки впливу глобалізації економіки на розвиток бухгалтерського обліку можна сформулювати таким чином:

Перш за все, управління розвитком бухгалтерського обліку перейде з національного рівня на міжнародний. Результатом цього є те, що бухгалтерський облік буде змінюватися відповідно до інтересів та потреб переважно глобальних користувачів, зокрема інвесторів. Наступним етапом впливу глобалізації буде зміна методу складання фінансової звітності згідно вимог МСФЗ. Вплив глобалізації на розвиток національної системи бухгалтерського обліку дає змогу зробити наступні висновки:

1. Глобалізація має значний вплив на розвиток систему бухгалтерського обліку. Під впливом глобалізації розвиток національної системи бухгалтерського обліку буде відбуватися насамперед на користь задоволення потреб управління глобального масштабу.

2. Неврахування інтересів безпосередніх користувачів бухгалтерської інформації, якими є управлінців, керівників та спеціалістів підприємств, а лише врахування інтересів міжнародних інвесторів, учасників міжнародних ринків капіталу призведе до послаблення виконання всіх функцій управління, а саме організації, планування, обліку, аналізу та контролю та приведе до розвитку «внутрішнього» бухгалтерського обліку, який буде відповідати потребам

управління підприємством та мати статус «комерційної таємниці». Враховуючи неминучий вплив глобалізації на розвиток як економіки країни, так і системи бухгалтерського обліку, потрібно враховувати та захищати потреби та інтереси національні, в іншому випадку розвиток національної системи бухгалтерського обліку буде відбуватися в протилежному напрямі. Необхідним є врегулювання бухгалтерського обліку, що в свою чергу дасть змогу забезпечити зважене використання міжнародних стандартів з урахуванням економіко правового середовища та стану ринкових відносин в Україні; додержати відповідність національної системи бухгалтерського обліку загально визнаним світовим підходам до ведення бухгалтерського обліку; переглянути допустимі способи оцінки майна та зобов'язань; створити умови для поглиблення аналітичності облікової інформації та забезпечення доступності (публічності) бухгалтерської (фінансової) звітності.

Отже, враховуючи вищевикладене, можна зробити такі висновки:

Передумовою подальшого розвитку бухгалтерського обліку в Україні є:

- перегляд теоретичних основ бухгалтерського обліку;
- диференціація вимог до фінансової звітності;
- відмова від уніфікації обліку та звітності;
- безперервна професійна освіта;
- активна позиція бухгалтерської спільноти.

